

vrij en gemakkelijk; dikwijls deed hijzelf mee aan 't blindeman-spelen of 't stuivertje-verwisselen, waarmee Hortense en haar jonge vrienden zich vermaakten. De etiquette, die in de Tuileriën al heel wat te zeggen kreeg, werd op Malmaison minder streng gehandhaafd.

Tijdens haar verblijf op dit buiten, op 18 Juni 1800, verloor Hortense haar grootvader, de markies de Beauharnais.

Feller dan door dit verlies werd ze waarschijnlijk in den winter daarop geschokt door een aanslag op 't leven van haar stiefvader, waarvan ze zelf allicht het slachtoffer had kunnen worden. Op aandringen van Josephine had Napoleon, hoewel hij zich vermoeid gevoelde, erin toegestemd de uitvoering te gaan bijwonen van het meesterstuk van Joseph Haydn „De Schepping”. Toen het gezelschap dadelijk na 't diner vertrekken zou maakte generaal Rapp tegen Josephine de opmerking, dat haar sjaal minder gracieus gedrapeerd was dan gewoonlijk. Josephine liet toe, dat Rapp dit trachtte te verbeteren, terwijl Hortense en Caroline Murat glimlachend toezagen. Terwijl hij hiermee bezig was, hoorden ze 't rijktuig van Napoleon reeds wegrijden, en nu had Josephine geen geduld meer. Ze haastte zich om met Rapp, Hortense en Caroline in haar rijktuig te komen, dat daarop vlug wegreed. Ze waren echter nauwelijks op de Place du Caroussel gekomen, toen ze een hevige ontploffing hoorden, waardoor al de glazen van haar rijktuig in stukken sprongen. Hortense werd door een daarvan aan haar arm verwond. Josephine riep: „Ze hebben Bonaparte vermoord” en Rapp liet de dames in de steek om naar 't lot van Napoleon te gaan vernemen. Hij vond hem, uiterlijk kalm, in zijn loge in 't opera-gebouw, waar men nog van niets afwist. Men had wel een slag gehoord, en gedacht dat er een kanon afgevuurd werd, wat het publiek vreemd voorkwam, doch toen er niets meer volgde was de uitvoering gewoon doorgegaan. Kort na Napoleon zag men ook Josephine met Hortense en Caroline binnenkomen, de eerste bleek en bevend; de tweede met in der haast verbonden den arm. 't Duurde niet lang, of 't publiek hoorde, wat er eigenlijk gebeurd was. Men had door middel van een vaatje kruut, dat geplaatst was op een wagen in een zeer nauwe bochtige straat, waar Napoleons rijktuig slechts langzaam zou kunnen passeeren, deze willen doden. Het kruut was echter te laat ontploft, en zoo waren er slechts menschen, die met Napoleon of zijn omgeving niets te maken hadden, als slachtoffer gevallen. Had Josephine niet het opont-houd met haar sjaal gehad, dan zouden zij zoowel als haar dochter er waarschijnlijk 't leven bij hebben verloren.

't Blijkt echter niet, dat Hortense door 't gebeurde 't leven ernstig ging nemen. Ze bleef die ze was: beminnelijk en door haar omgeving bemind, doch daarbij vroolijk en luchthartig.

In haar jonge-meisjesleven was 't zeker een gebeurtenis van belang, toen ze peettante mocht wezen van Caroline's eerste zoon, Achille. Aan een vriendin schrijft ze: „Jammer, dat ge niet hier waart. Wat zou ik je een bonbons te eten hebben gegeven! Want ik ben peettante!”

Een aardige kijk op Hortense's guitigheid krijgen we, wanneer we de brief lezen, die ze in den zomer, volgend op de geboorte van den jongen Achille, naar Malmaison schreef, toen ze met haar moeder en enkele andere familieleden naar Plombières was gereisd, waar Josephine weer van de baden gebruik wilde maken. 't Verslag van die reis, zooals zij 't gaf, laten we hier eenigszins verkort volgen:

„Van Malmaison vertrekkend, had het gezelschap tranen in de oogen, wat hun zulk een hoofdpijn bezorgde, dat de reis werkelijk verschrikkelijk was voor de beminnenswaardige personen. Madame Bonaparte mère (Napoleons moeder) heeft zich de gansche reis merkwaardig moedig gedragen; mevrouw Bonaparte, consulin, heeft niets laten merken, de twee jonge dames in de dormeuse (slaapkoets) (die twee waren Hortense en de jonge madame Lavalette) twistten om de eau de cologne; de beminnenswaardige monsieur Rapp deed ieder oogenblik de koets stil staan, om zich te verkwikken; ook moest hij gaan slapen, zoodra we te Eprenay aankwamen, terwijl het beminnenswaardig gezelschap zijn kwalen zocht te vergeten door 't gebruik van een flesch Champagne.

De tweede dag was gelukkiger, wat de gezondheid betrof, maar de levensmiddelen ontbraken en de maag bevond zich zeer slecht. De hoop van in Toul een goed avondmaal te vinden was ijdel, want er was niets dan een slechte herberg en niets te eten.

Men heeft in alle tijden nooit een reis meege-maakt, die onder zulke verschrikkelijke omstandigheden plaats vond als de onze naar Plombières. Van Toul vertrokken, om te dejeuneeren in Nancy, verhinderden de burgerlijke en militaire autoriteiten dit door ons te komen verwelkomen. Wij vervolgden dus onze reis, zienderoogen vermagerd.

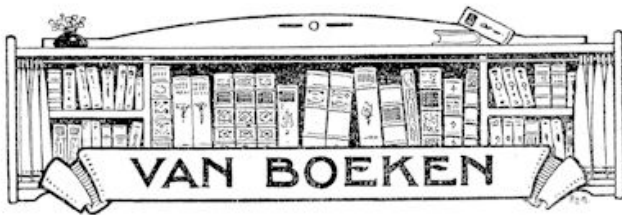
In Plombières aangekomen, werden we echter schadeloos gesteld voor zulk een moeilijke reis, want men ontving ons met alle soorten van vreugde.

Ziehier het verhaal van onze reis, op enkele anecdoten na, die we bewaren om te vertellen,

wanneer we terug zijn, welk verhaal we, als bewijs van echtheid, ondertekenen.

*Josephine Bonaparte.
Beauharnais—Lavalette.
Hortense Beauharnais.
Rapp.
Bonaparte, mère.*

De reizigsters bleven echter niet lang te Plombières. Het weer was zoo weinig gunstig, dat ze reeds na drie weken naar Parijs terugkeerden, waar binnenshuis afleiding en genot genoeg te vinden was.

Avondschaduw en Morgenstond, intreewoord, den 22en Augustus gesproken voor de Ned. Herv. Gemeente te Serooskerke (W.) door Dr. J. H. Gunning J.Hzn. Uitgave van Firma R. M. SMITS te Middelburg.

Moet er in deze rubriek van „Meisjesleven” nu ook al geschreven worden over een preek?

Waarom niet?

Wij zijn reeds meer dan genoeg gewoon, de preeken, die wij hooren en lezen, streng afgescheiden te houden van ons dagelijksch leven. Een preek hoort bij den Zondag; dat is nu eenmaal zoo, maar wie praat er nu op een werkdag over een preek? En wie schrijft er over in een rubriek: Van Boeken?

Nu zou ik geen enkele reden weten, waarom er niet over een preek geschreven zou mogen worden.

Een preek past bij het gewone leven van allen dag, moet in dat leven ingrijpen, moet in dat leven zijn toepassing vinden.

Maar... mag een leek over een preek schrijven?

Waarom niet?

We zijn niet Roomsch, is 't wel en het is verbazingwekkend, wat een leek niet van een preek te zeggen weet. Gij kunt dat des Zondags wel eens hooren, als gij uit de kerk komt.

In elk geval: bovenstaand intree-woord werd mij ter recensie gezonden en ik heb er een paar dingen over te zeggen.

Ja, maar dat is nog niet zoo gemakkelijk.

Hoe moet zoo'n preek er eigenlijk uitzien? Welke eischen moet men er aan stellen?

Om mij niet te vergissen, bladerde ik hier en daar

eens in het mooie boek van Dr. T. Hoekstra: „Gereformeerde Prediking”. *)

Ik lees: „God, die zelf bepaalt, wat het wezen, de inhoud en het doel van de prediking is, wil dat alle prediking in de gemeente des Heeren zal zijn *een verkondiging van Zijn Woord.*”

Nu, in dat opzicht heeft Dr. Gunning zich niets te verwijten; ook in dit intree-woord heeft hij het Woord Gods verkondigd.

Maar nu verder. Als ik nu lees, welke eischen men mag stellen aan een goede predikatie, dan slaat mij de schrik om 't hart. Er zijn zóóveel eischen, er komt geen eind aan. Ik word bang, dat de preek van Dr. Gunning toch eigenlijk geen goede preek is.

Op pagina 87 staat: Na zorgvuldige exegese van den tekst en ontwikkeling van de door den tekst geboden ideeën, moet worden vastgesteld, welke de hoofdgedachte, de centrale idee, het specifieke van den tekst is. En dan... en dan...

Maar nu de preek van Dr. Gunning.

Na een inleiding, die met het te behandelen onderwerp niets te maken heeft, deelt de prediker zijn tekst mee: Het zal geschieden ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen.

En dan lees ik dadelijk: „De tijd laat het ten eenen male *niet* toe dit moeilijke, maar wonder-schoone hoofdstuk uit de profetiën van Zacharia zelfs maar in korte trekken u voor oogen te stellen.”

Eerste fout. De tekst moet toegelicht worden door een exegese van heel het teksthoofdstuk. 't *Verband* moet toch duidelijk zijn, nietwaar? Dan gebruikt Dr. Gunning voor de behandeling van zijn tekst maar één pagina. Wat er dan nog verder volgt, behoort eigenlijk niet meer tot zijn predikatie.

Hoor maar, op pagina 5 heet het: „Thans laat ik den samenhang van deze mijne tekstwoorden verder rusten en ga er nog een weinig over spreken met het oog op de heilige taak, die ik heden in uw midden aanvaard.”

Nu, dat is wel naïef, nietwaar? Nu moet die tekst maar uit het verband gerukt worden en er moet een kapstok van gemaakt, om allerlei stichtelijks aan op te hangen.

En op het einde van pagina 20 is de heele preek al uit; op pagina 21 beginnen de toespraken.

Nee, ik vrees wel, dat Dr. Gunning op 22 Augustus slecht gepreekt heeft.

* * *

Ik hoop, dat Dr. Gunning deze kritiek zal lezen en als hij dan tot hier gekomen is, zal hij zeggen:

*) Dr. T. Hoekstra, Gereformeerde Prediking. Uitgave van de Uitgeversmaatschappij E. J. Bosch Jbzn. te Baarn